

HVA ER NØKKELEN TIL BEDRE SAMHANDLING?

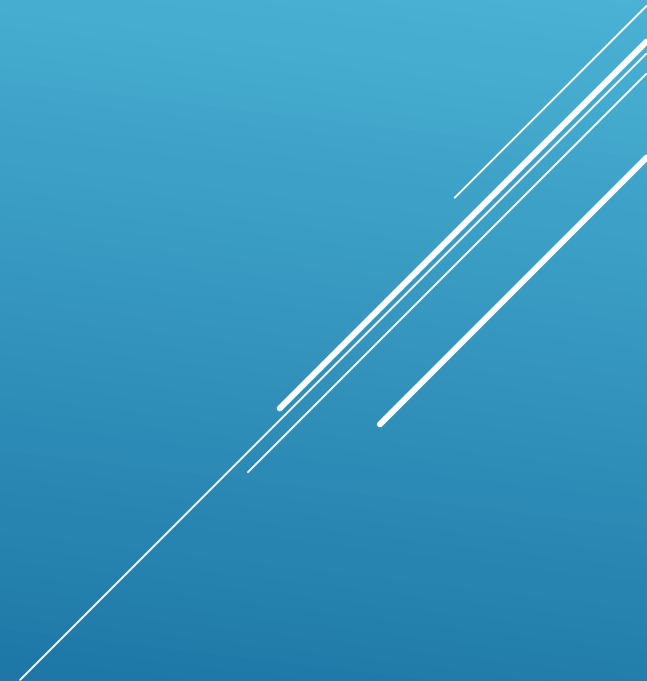
Tillit, holdninger og kultur

Hvorfor er samhandling viktig?

Gisle Heimly, Cand.polit, høgskolelektor, HVL

Vil ta opp:

- **Begrepet samhandling**
- **To nøkler:**
  - **Psykologiske kontrakter**
  - **Læring i organisasjoner**

▶ Hva er samhandling ?

▶ Handle sammen eller samarbeide sammen ?

▶ Kan vi samarbeide uten å samhandle ?

▶ Samarbeide: det konkrete – å arbeide sammen

▶ Samhandling: det relasjonelle/prosessuelle mellom de som samarbeider

▶ I daglig tale er dette ofte synonyme begrep

VIKTIGSTE NØKKEL: DEG SELV !

▶ SAMHANDLING krever RELASJONSARBEID !

Start med deg selv –

Hvordan oppfatter jeg meg selv ?

Hvem ønsker jeg gå være ?

Hvordan velger jeg å fremtre i lag med andre ?

Hvem er jeg i relasjon med andre ?

- **Initiativtakeren**
- **Informasjonssøkeren**
- **Meningssøkeren**
- **Nyansegiveren**
- **Koordinatoreren**
- **Orientereren**
- **Den kritiske dommer**
- **Stimulatoren**
- **Teknikeren**
- **Sekretæren**
- **Oppmuntreeren**
- **Megleren**
- **Kompromissøkeren**
- **Kommunikasjonsfremmeren**
- **Standardsetteren**
- **Observatøren**
- **Medløperen**
- **Angriperen**
- **Blokkereren**
- **Oppmerksomhetssøkeren**
- **Bekjenneren**
- **Playboyen/girl**
- OSV

Samhandlingstrekanten:

Oppgaveorientert

Samhandlingsorientert

Samhandling

Selvorientert

- ✓ Søk etter alle tre handlingene
- ✓ Løser oppgaven, ivaretar den enkelte og fellesskapet
- ✓ Ensidig fokusering fungerer ofte dårlig

Kommunikasjon = å gjøre felles

- **Snakker vi om hvordan vi snakker og samhandler sammen på jobb ?**

Samhandling skaper gode kulturer !

Verktøy for bedre samhandling: **psykologiske kontrakter** (gjensidig forventningsavklaring)

- **dynamiske-**
- **forutsetter stor grad av tillit mellom aktørene**

Kan være mellom:

- **arbeidsgiver og arbeidstaker**
- **I et team / gruppe**

▶ Hva kan en oppnå ved bruk av *psykologisk kontrakt*?

- ▶ 1) **høy jobbtilfredsstillelse,**
- ▶ 2) **god jobbutførelse,**
- ▶ 3) **ønske om å bli i organisasjonen,**
- ▶ 4) **stiller opp for bedriften, og**
- ▶ 5) **identifiserer seg med bedriften.**

Bedriftene opplevde økt produktivitet og høyere kvalitet på sine tjenester.

Psykologisk kontrakt – gjensidig forventningsavklaring:

- ▶ Fokus på arbeidsfellesskapets mål med arbeidet
- ▶ En regulering av relasjonene mellom deltagerne
- ▶ Motivere til i å oppfylle felles forpliktelser og løfter
- ▶ En har opplevelsen av at alle i arbeidsfellesskapet, leder som arbeider, har til hensikt å leve opp til sin del av avtalen.
- ▶ Psykologisk kontrakt er å skape en emosjonell forbindelse mellom mennesker Rousseau

(Rousseau 1995), (Morrison & Robinson, 1997) (Herriot, 1992).

Eksempel på psykologisk kontrakt mellom leder:

- ▶ Forventninger i vår avdeling
- ▶ Forventninger mellom meg og deg

Eksempel på psykologisk kontrakt i team:

- ▶ Hvordan skal vi samarbeide/samhandle ?
  - ▶ Hvem gjør hva til hvilken tid
  - ▶ Hva gjør vi når vi møter utfordringer?
  - ▶ Hva gjør vi når kontrakten må reforhandles/brudd ?
-
- A decorative graphic consisting of several parallel white lines of varying lengths and orientations, located in the bottom right corner of the slide.

Samhandling – en forutsetning for læring i organisasjoner

«The rate at which organizations **learn** may become the only sustainable source of competitive advantage”

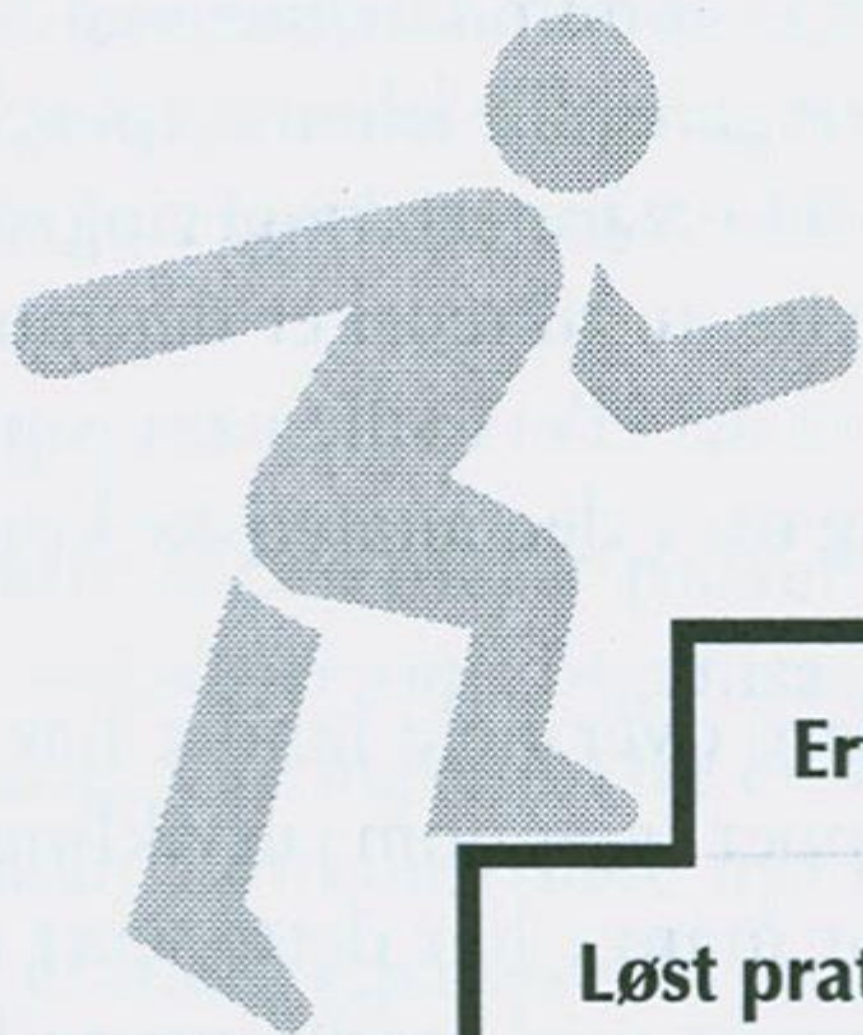
«Evnen til å lære fortære enn konkurrentene er trolig det eneste varige konkurransefortrinn.»

Peter Senge (1999)

Læring i organisasjonen

Setter erfaringene læringsspor ?

Erfaringene knyttes til teori

Erfaringene kobles

Erfaringene ordnes

Løst prat om erfaringene

EKSPLISITT OG TAUS KUNNSKAP

Eksplisitt kunnskap:

Formaliserbar

Kommuniserbar

Prosesserbar

Taus kunnskap

Høyst personlig

Vanskelig å sette ord på

Vanskelig å kommunisere

Antagelser – tatt for gitt

Avslutning:

- ▶ Kort presentert: psykologiske kontrakter, læring i organisasjoner
- ▶ Samhandling viktig for å nå våre mål

Start med deg selv – og dine relasjonsegenskaper !